

MASTITIS AANPAKKEN MET FOKKERIJ

Niemand zit te wachten op uierontsteking. Door stieren met een hoge fokwaarde voor uiergezondheid te kiezen is het mogelijk het aantal mastitisgevallen flink omlaag te brengen. Hoe dat werkt, leest u hier.

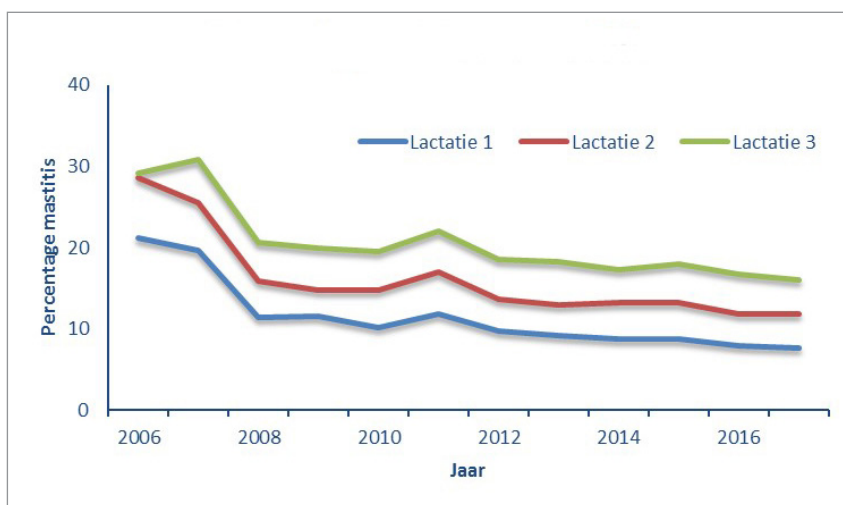
De uiergezondheid van uw koeien is natuurlijk van grote invloed op de productie en duurzaamheid van uw veestapel. Ook werkt het prettiger om koeien te melken met een goede uiergezondheid. We weten dat uiergezondheid vooral wordt beïnvloed door de omgeving en door management. Maar toch is het ene dier gevoeliger voor mastitis dan het andere dier. Dit heeft alles te maken met genetica; de weerstand tegen mastitisinfecties is namelijk erfelijk. Dat maakt fokken op minder mastitisgevallen mogelijk.

UIERGEZONDHEIDSINDEX

De fokkerijorganisaties in Nederland en Vlaanderen hechten veel waarde aan het verbeteren van uiergezondheid. Uiergezondheid is ook opgenomen in het fokdoel. Daarom is de uiergezondheidsindex onderdeel van de totaalindex NVI.

De uiergezondheidsindex is opgebouwd uit twee fokwaarden: de fokwaarde voor subklinische mastitis en de fokwaarde voor klinische mastitis. In de fokwaardeschatting worden naast gegevens over subklinische en klinische mastitis vijf kenmerken gebruikt die gebaseerd zijn op celgetalpatronen. Sinds april 2016 worden de mastitisgevallen die veehouders registreren in VeeManager, meegenomen in de fokwaardeschatting.

Figuur 1 – Percentage klinische mastitis in de periode 2006 - 2017

DALING VAN MASTITIS

De mastitisregistraties laten zien dat in de periode 2006-2017 het mastitispercentage is afgenomen met 5 procent. Dit percentage berekenen we door het aantal geregistreerde gevallen van klinische mastitis te delen door het aantal dieren in de mpr. De afname van het percentage klinische mastitis per lactatie is te zien in figuur 1. De figuur laat zien dat in latere lactaties het percentage klinische mastitis toeneemt, bijvoorbeeld in 2014 van 10 procent in de eerste lactatie naar 20 procent in de derde lactatie.

MASTITISFOKWAARDEN WERKEN

Wanneer u het percentage klinische mastitis wilt verlagen via genetica, zijn de fokwaarden voor uiergezondheid de aangewezen hulpmiddelen. We zien dat dochters van stieren met een fokwaarde klinische mastitis boven de 100 beter scoren dan gemiddeld voor klinische mastitis. Ze hebben in de praktijk inderdaad minder mastitis. Dit is te zien in figuur 2.

Hier hebben we gekeken naar het percentage nakomelingen met mastitis. De stieren hebben we ingedeeld in vier klassen, gebaseerd op de fokwaarde voor klinische mastitis. Er is duidelijk een verschil te zien tussen de hoge en de lage klasse. Hoe hoger de stier scoort op de fokwaarde voor klinische mastitis, hoe minder mastitis de dochters hebben. Dat geldt zowel voor vaarzen, als voor oudere koeien. Bij de oudere koeien zijn de verschillen zelfs nog groter. Bijvoorbeeld: van de dochters van stieren met een fokwaarde van 96 of lager hebben in de derde lactatie gemiddeld 20 procent mastitis. Van de dochters van stieren met een fokwaarde van 104 of hoger hebben in de derde lactatie gemiddeld 10 procent mastitis. Een verschil van 10 procent. Dat betekent in de praktijk de helft minder ergernis in de melkstal!

Figuur 2 – Relatie tussen de fokwaarde voor klinische mastitis en het percentage klinische mastitis bij de dochters in de eerste drie lactaties voor stieren opgedeeld in vier klassen voor de fokwaarde klinische mastitis (≤ 96 , 97-100, 101-104, > 104).

